

3A00533

Sem III

[Time: 2 Hours]

[Marks:60]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. All questions carry equal marks.
  3. Draw neat diagrams wherever necessary.

Q.1 Answer any two of the following:-

15

- a) Explain the concept of Labour Market and bring out its features.
- b) Briefly explain the types of Labour Market.
- c) Discuss the theory of Human Capital.

Q.2 Answer any two of the following:-

15

- a) Briefly explain the determinants of labour demand.
- b) Discuss the theory of labour supply.
- c) Write a note of nominal rigidities.

Q.3 Answer any two of the following:-

15

- a) Explain any two theories of wages.
- b) Briefly explain the concept of wage differentials and bring out the reasons for wage differentials.
- c) Discuss wage and output relations in India in the post-reform period.

Q.4 Answer any two of the following:-

15

- a) Explain the linkages in labour market.
- b) Write a note on labour market segmentation.
- c) Discuss the impact of trade unions on productivity and wages.

\*\*\*\*\*

[वेळ: २ तास]

[गुण: ६०]

- सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.  
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.  
३. आवश्यक असेल तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.१ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) 'श्रम बाजारपेठ' ही संकल्पना स्पष्ट करून तिची वैशिष्ट्ये मांडा.  
ब) श्रम बाजाराचे प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.  
क) मानवी भांडवलाच्या सिद्धांताची चर्चा करा.

१५

प्र.२ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) श्रमाची मागणी निर्धारित करणारे घटक थोडक्यात स्पष्ट करा.  
ब) श्रम पुरवठा सिद्धांतावर चर्चा करा.  
क) "नाममात्र ताठरपणा" यावर टीप लिहा.

१५

प्र.३ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) "वेतनाचे" कोणतेही दोन सिद्धांत स्पष्ट करा.  
ब) "वेतन भिन्नता" संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा आणि वेतन भिन्नेची कारणे द्या  
क) भारतातील सुधारणा नंतरच्या काळातील "वेतन आणि उत्पादन" संबंधावर चर्चा करा.

१५

प्र.४ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) श्रम बाजारातील अनुबंध स्पष्ट करा.  
ब) 'श्रम बाजार विभाजन' यावर टीप लिहा.  
क) 'उत्पादकता आणि वेतन' यावरील कामगार संघटनांच्या प्रभावाची चर्चा करा.

१५

\*\*\*\*\*